

Testament

Tudor Arghezi

1927

CONTEXTUALIZARE ȘI ÎNCADRARE

Tudor Arghezi, unul dintre cei mai prolifici și originali poeți români din toate timpurile, conștientizează, în perioada interbelică, nevoia de schimbare și o aplică la cele mai profunde niveluri ale creației. Alături de *Mihai Eminescu* și *Nichita Stănescu*, el **inovează logosul creator**, realizând schimbări neașteptate la nivelul *metamorfozelor limbajului poetic*, în calitate de **precursor al esteticii urâtului în literatura română**.

Definindu-se în opoziție cu valorile de tip tradițional și promovând noul și inovația formelor, **MODERNISMUL** este un curent artistic și literar manifestat în a doua jumătate a sec. al XIX-lea și până după al Doilea Război Mondial, când a fost continuat de postmodernism. În poezie, se consideră că anul de naștere al liricii moderne este **1857**, când Charles Baudelaire publică vol. *Florile răului*.

Poezia *Testament* este așezată în fruntea volumului de versuri **Cuvinte potrivite**, publicat în anul **1927**, făcând parte din seria artelor poetice moderne ale lit. rom. din perioada interbelică. **Aspectele moderniste** ale poeziei sunt susținute de **promovarea esteticii urâtului, limbajul șocant** (cu neașteptate asocieri lexicale și semantice), **fantezia metaforică și inovațiile prozodice**. Totodată, este o **artă poetică**, deoarece autorul își manifestă un **crez artistic** despre **menirea poetului și a poeziei**.

TITLUL

• permite o dublă accepție:

- în sens denotativ:

„**TESTAMENT**” = **act juridic** prin care o persoană își exprimă dorințele ce urmează a fi îndeplinite după moarte

- în sens conotativ (derivat din **religios**):

- cuv. trimite la **cele 2 părți ale Bibliei: Vechiul și Noul Testament**, în care sunt proorocite și concentrate învățăturile proorocilor și apostolilor.

CREAȚIA devine o **moștenire spirituală** adresată urmașilor truditari ai condeiului

TEMA

- reprezentată de **CREAȚIA LITERARĂ ÎN IPOSTAZA DE MEȘTEȘUG**, lăsată **moștenire unui FIU SPIRITUAL**

- textul poetic este conceput ca un **monolog liric adresat de către tată unui fiu spiritual**, căruia îi este încredințată drept **unică moștenire „cartea”**

metonimie care sugerează „**opera literară**”

MOTIVELE POETICE (în strânsă legătură cu tema și mesajul poetic)

- **CARTEA**: metafora centrală a textului poetic (valoare simbolică)

- „**treapta**” ca punct de legătură între generații - între profesori și urmași
- valoare spirituală, **rezultat** al „**sublimării experiențelor înaintașilor**” (Ion Pop)
- poezia ca rezultat al **trudei** creatoare
- mijloc de realizare a ideii poetice, a acumulărilor spirituale
- BUN SPIRITUAL
- element de recurență
- asigură urmașilor o identitate

DEFINIȚIA METAFORICĂ A POEZIEI:

*„Slovă de foc și slovă făurită/
Împarechiate-n carte se mărită”*

*slovă de foc = har
slovă făurită = meșteșug*

RELAȚIA POET - CITITOR:

„Robul a scris-o și Domnul o citește”

-FIUL, URMAȘUL CREATOR

-STRĂMOȘII

-CREDINȚA

-SLOVA

-DIVINITĂȚEA

VIZIUNEA ARGHEZIANĂ

Arta poetică Tăstament ilustrează viziunea lui Arghezi asupra lumii, atitudinea sa de **poet responsabil în fața urmașilor cititori**, responsabil pentru mesajul și valoarea estetică a operei sale. Este un poet angajat social, care își transfigurează în artă suferințele, apelând la estetica urâtului. Creatorul se proiectează în ipostaza poetului meșteșugar (*poeta faber*), un „**șlefuitor de cuvinte**”.

STRUCTURĂ ȘI COMPOZIȚIE

- alcătuită dintr-o succesiune de **6 strofe**, cu un număr inegal de versuri
- strofele repr. **idei poetico-filosofice**, apelându-se la un **DIALOG IMAGINAR** între **eul liric** (poetul) și **generația viitoare** (în ipostaza fiului/urmașului)
- se pot grupa în 3 secvențe poetice:
 - I. PRIMA SECVENȚĂ - sugerează **legătura dintre generații**
 - II. A DOUA SECVENȚĂ - redă **rolul etic, estetic și social** al poeziei
 - III. A TREIA SECVENȚĂ - repr. **contopirea dintre har și trudă** în poezie

	STROFA	IDEEA POETICĂ	CITATE FOLOSITOARE
I	STROFA I (INCIPI -TUL)	<ul style="list-style-type: none"> - ton testamentar - adresare directă a eului liric către un fiu spiritual - vocativul „fiule” (potențialul cititor, urmașul), poetul identificându-se simbolic drept „tatăl” (creatorul-mentor al generațiilor viitoare) - <u>ideea moștenirii</u> - cartea este o „treaptă” în <u>desăvârșirea cunoașterii</u> - identitatea este obț. prin <u>cuvânt</u> ⇒ CONDIȚIA POETULUI - poezia = „bun spiritual” - truda strămoșilor, drumul dificil al cunoașterii redată prin enumerarea ⇒ <i>repr. fundamentul „cărții”</i> 	<p>„Nu-ți voi lăsa drept bunuri după moarte./Decât un nume adunat pe-o carte”</p> <p>„Cartea mea-i, fiule, o treaptă”</p> <p>„Prin râpi și groși adânci/Suite de bătrânii mei pe brânci”</p>
	STROFA II	<ul style="list-style-type: none"> - capătă valoarea unui document oficial al <u>experienței și al legăturii cu trecutul</u>, <i>suferința strămoșească</i>: - „cartea” este sacralizată, devenind cartea de căpătâi a urmașilor - motivul credinței și al OSEMINTELOR trimit spre ideea de recunoaștere a tudei străbunilor, a muncii sisifice 	<p>„hrisovul vostru cel dintâi”</p>
	STROFA III	<ul style="list-style-type: none"> - transformarea poeziei într-o LUME OBIECTUALĂ: <ul style="list-style-type: none"> • „sapa” (unealtă pt. lucrul pământului) ⇒ „condei” (unealtă de scris) • „brazda” ⇒ „călimară” (poetul prelucrează, în sens estetic, moștenirea înaintașilor săi) • „graiul lor cu-ndemmuri pentru vite” ⇒ „cuvinte potrivite” (poezia ca meșteșug, ca rezultat al trudei și munții sisifice) - efortul poetic presupune un timp îndelungat, necesar transfigurării artistice a cuvintelor: PARALELISMUL dintre MUNCA FIZICĂ și MUNCA SPIRITUALĂ: - <i>prin artă, cuvântul se metamorfozează</i>, menținându-și forța expresivă, idee redată de OXIMORONUL ⇒ 	<p>„Sudoarea muncii sutelor de ani” ”frământate mii de săptămâni”</p> <p>„Veninul strâns l-am preschimbat în miere/Lăsând întreagă dulcea lui putere”</p>

	STROFA	IDEEA POETICĂ	CITATE FOLOSITOARE
II	STROFA IV	<ul style="list-style-type: none"> - debutează cu o confesiune lirică - în lirica argheziană, cuvântul are puterea să pedepsească sau să mângâie: <ul style="list-style-type: none"> • FUNCȚIE CATHARTICĂ • FUNCȚIE MORALIZATOARE - prin intermediul poeziei, trecutul se sacralizează, iar opera literară capătă valoare justițiară: 	<p>„Am luat ocară și torcând ușure/ Am pus-o când să-mbie, când să- njure”</p> <p>„Am luat cenușa morților din vatră/ Și am făcut-o Dumnezeu de piatră”</p>
	STROFA V	<ul style="list-style-type: none"> - socialul este transfigurat în estetic: durerea/revolta socială este concentrată în poezie, simbolizată prin metafora „vioară” - poetul angajat filtrează prin sufletul său suferințele poporului și le transpune artistic în poezia de revoltă socială, cu valoare justițiară - ESTETICA URÂTULUI: Arghezi consideră că orice aspect al realității, frumos sau urât, sublim sau grotesc, poate constitui materialul poetic. - evidențiază rolul purificator al artei 	<p>„Durerea noastră surdă și amară/ O grămadă de-o singură vioară, Pe care ascultând-o a jucat/ Stăpânul ca un țap înjunghiat.”</p> <p>„Din bube, mucegaiuri și noroi/ Iscaț-am frumuseți și prețuri noi”</p>
III	STROFA VI	<ul style="list-style-type: none"> - ilustrează valoarea spirituală a cărții, dar și finalitatea actului creator - aduce în prim-plan muza „Domnița”, care pierde în favoarea meșteșugului poetic - poezia este: <ul style="list-style-type: none"> • atât rezultatul inspirației, al harului divin: „slovă de foc” • cât și rezultatul meșteșugului, al trudei poetice: „slovă făurită” - DEFINIȚIA METAFORICĂ A POEZIEI: relația har-meșteșug - CONDIȚIA POETULUI este redată în versul » <ul style="list-style-type: none"> • ARTISTUL - rob, truditor al condeiului • CITITORUL - „Domnul”, instanța superioară 	<p>„Întinsă leneșă pe canapea/ Domnița suferă în cartea mea”</p> <p>„Slovă de foc și slovă făurită/ Împarechiate-n carte se mărită/ Ca fierul cald îmbrățișat în clește”</p> <p>„Robul a scris-o, Domnul o citește”</p>

NIVELURILE TEXTULUI POETIC

1. NIVELUL LEXICO-SEMANTIC

- acumularea de **cuvinte nepoetice (ESTETICA URĂTULUI)**
„bube, mucegaiuri și noroi”
„ciorchin de negi”
- valorificarea diferitelor straturi lexicale:
 - **arhaisme**: „hrisov”
 - **regionalisme**: „grămădii”
 - **cuvinte și expresii populare**: „gropi”, „râpi”, „pe brânci”, „vite”, „zdrențe”
 - **termeni religioși**: „credință”, „icoane”, „Dumnezeu”, „izbăvește”
 - **neologisme**: „obscur”

2. NIVELUL MORFOLOGIC ȘI SINTACTIC

- un singur verb la **viitor** (*forma negativă*): „**nu-ți voi lăsa**” => **caracterul TESTAMENTAR**
- pers. I, sg. și pl. => relația poetului cu strămoșii
- verbele la **prezent** => redarea efectelor și esenței poeziei, ce dăinuie indiferent de epocă

3. NIVELUL STILISTIC

- **materialitatea și plasticitatea imaginilor artistice** conferă **forța de sugestie a ideii**
- înnoirea **metaforei și comparației**:
„Slovă de foc și slovă făurită
Împarechiate-n carte se mărită
Ca fierul cald îmbrățișat în clește”
- **epitetul** inedit și rar:
„seara răzvrătită”
„dulcea lui putere”
„Dumnezeu de piatră”
- **oximoronul**:
„Veninul strâns l-am preschimbat în miere,
Lăsând întragă dulcea lui putere”
- **enumerația**:
„bube, mucegaiuri și noroi”

4. NIVELUL FONETIC ȘI ELEM. DE PROZODIE

- **sonorități dure**
- **lexic colțuros**
- strofe **inegale** ca nr. de versuri
- metrica versurilor (**9-11 silabe**) și ritmul variabil
- **rimă împerechetă**

⇒ **versificație între TRADIȚIE și MODERNITATE**

OPINIE

În opinia mea, opera literară *Testament*, de Tudor Arghezi, este o **artă poetică modernă**, **poetul** devenind, în concepția argheziană, un **meșteșugar al cuvintelor**, iar **poezia, meșteșugul**. Pe de altă parte, creația artistică este atât *produsul inspirației divine*, cât și al *trudei poetice*. **Estetica urâtului** este elementul-cheie de **modernitate** pe care Arghezi îl introduce în lit. rom. (alături de *asocierile lexicale surprinzătoare, fantezia metaforică, materialitatea imaginilor artistice și inovația prozodică*), **arta devenind o cale de purificare**, ce stă sub semnul *catharsis*-ului. Totuși, țin de **tradiție** *ideea legăturii cu strămoșii și responsabilitatea poetului față de urmași*.

CONCLUZIE

Așadar, poezia *Testament* este un veritabil **manifest literar** pentru orientările culturale și literare ale perioadei interbelice, exprimând ***viziunea argheziană asupra originilor creației, relației autor-cititor și a cuvântului poetic sau nepoetic ca material estetic***. Toate acestea susțin caracterul de **artă poetică modernă** al textului, Arghezi rămânând în istoria lit. rom. drept un „*poet-orchestră*”, prin „*capacitatea lui de a folosi toate coardele instrumentului poetic într-o literatură de poeți în general monocorzi*” (N. Manolescu).

Maria Dîns
WWW.MARIADIUS.COM